

Sundt frokostmåltid i dagtilbud (0-6 år)

Kalundborg Kommune

Katalog med gældende regler og kommunens retningslinjer

Godkendt af Kommunalbestyrelsen d. 19. marts 2024

Indhold

Læsevejledning	4
Baggrunden for det sunde frokostmåltid	4
Kalundborg Kommunes frokostmåltid	4
<i>Indhold i det kommunale frokostmåltid</i>	4
<i>Kulturelle hensyn</i>	4
<i>Allergi eller anden sygdom</i>	4
<i>Køkkenpersonale</i>	5
<i>Køkkenerne</i>	5
<i>Frokostmåltidet som en del af dagtilbudsydelsen</i>	5
<i>Prisen for kommunens frokostmåltid</i>	5
<i>Fripladstilskud</i>	5
<i>Søskendetilskud</i>	5
<i>Dagtilbud med sundt frokostmåltid</i>	6
<i>Fravalg af kommunens frokostmåltid</i>	6
Undtagelse i muligheden for et fravalg	6
<i>Afstemning om fravalg af kommunens frokostmåltid</i>	6
Elektronisk afstemning	6
Stemmeberettigede	7
Valgperiode	7
Offentliggørelse af afstemningen	7
<i>Ophør af kommunens frokostmåltid</i>	7
<i>Naturbørnehaver</i>	7
<i>Nye dagtilbud</i>	7
Forældrearrangeret frokostordning	8
<i>Lovgivning</i>	8
<i>Administration af ordningen</i>	8
<i>Frivillig ordning</i>	8
<i>Eablering</i>	8
<i>Køkkenfaciliteter</i>	8
<i>Leveret mad eller egenproduktion</i>	8
<i>Forældrebetaling</i>	8
<i>Opkrævning af forældrebetaling</i>	8
<i>Fripladstilskud</i>	8
<i>Søskendetilskud</i>	9
<i>Dagtilbud med forældrearrangeret frokostmåltid</i>	9
Forældrearrangeret madordning	9

<i>Lovgivning</i>	9
<i>Frivillig ordning</i>	9
<i>Køkkenfaciliteter</i>	9
<i>Prisen for madordningen</i>	9
<i>Fripladstilskud</i>	9
<i>Søskendetilskud</i>	9
<i>Dagtilbud med forældrearrangeret madordning</i>	9
Privatinstitutioner	9
<i>Frokostmåltid og pris</i>	9
<i>Afstemning</i>	9
<i>Oplysninger til Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse</i>	9
<i>Kommunens forpligtelse</i>	10
<i>Forældrearrangeret frokostordning</i>	10
Yderligere spørgsmål	10

Læsevejledning

Kataloget er et opslagsværk. De anførte paragraffer, henviser til Dagtilbudsloven.

Baggrunden for det sunde frokostmåltid

Folketinget har besluttet, at alle børn i dagtilbud skal have et sundt frokostmåltid alle hverdage (§ 16a, stk. 1).

Regeringens baggrund for at indføre det sunde frokostmåltid:

- medvirke til at fremme gode kostvaner i en tidlig alder
- forebygge overvægt blandt de 0 – 6-årige
- skabe grundlag for et godt udgangspunkt for børns trivsel, udvikling og læring
- spare travle børnefamiliers tid, så de ikke skal smøre madpakker.

Kalundborg Kommunes frokostmåltid

Indhold i det kommunale frokostmåltid

Kommunalbestyrelsen har besluttet, at kommunens sunde frokostmåltid, som minimum, er som følgende:

I de integrerede institutioner med vuggestue og børnehave, kan køkkenet udvide produktionen og bespise børnehavebørnene, hvis forældrene ikke fravælger det sunde frokostmåltid.

I de børnehaver, som ikke har et produktionskøkken, serveres der kold mad/smør-selv fire dage om ugen. En dag om ugen serveres et varmt måltid fra Madservice. Den varme mad leveres afkølet og skal opvarmes i institutionerne.

Der er mulighed for, at dagtilbuddene lokalt kan afsøge andre muligheder i forhold til frokostmåltidets indhold og hvor det leveres fra, så længe den fastsatte pris pr. barn ikke overskrides.

Kommunens sunde frokostmåltid skal leve op til de til enhver tid gældende officielle danske anbefalinger for et sundt frokostmåltid. Anbefalingerne relaterer sig til, hvad et sundt frokostmåltid skal bestå af samt til variation i måltiderne. Herudover efterstræbes et så højt indhold af økologiske råvarer som muligt, indenfor det eksisterende budget.

Nærmere information om de gældende danske anbefalinger kan findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside www.altomkost.dk

Kulturelle hensyn

Måltidet skal derfor være så varieret, at samtlige børn vil kunne spise af det. Forældrene kan ikke stille krav om, at der skal indkøbes særlig kost til deres børn. Herunder madvarer fremstillet af særlige råvarer.

Særlig kost kan efter aftale medbringes hjemmefra. Der vil dog ikke ske en reduktion i forældrebetalingen.

Allergi eller anden sygdom

Børn med lægedokumenteret behov for speciel kost kan fritages for at deltage i frokostordningen i de børnehaver, der vælger det kommunale tilbud (§ 16a, stk. 3).

I tilrettelæggelsen af kostplanerne i dagtilbuddene skal der tages helbredsmæssige hensyn. Det vil

sige, at der skal serveres mad, der tager højde for de mest almindelige typer af madallergi, ligesom der skal være tilbud om diætkost for børn med diabetes.

Hvis et barn har en lægedokumenteret allergi eller sygdom, der kræver særligt vidtgående specialkost, kan kommunen, i dialog med forældrene, dog vurdere, at den ikke på forsvarlig vis kan tilbyde et dagligt frokostmåltid til dette barn. I så fald undtages barnet fra madordningen, og forældrene skal selv medbringe maden hjemmefra. Forældrenes egenbetaling kan i den situation reduceres eller ophøre efter en vurdering.

Hvis barnet ikke har en lægedokumenteret allergi eller sygdom, kan særlig kost medbringes hjemmefra, men der vil ikke være mulighed for reduktion i forældrebetalingen.

En anmodning om at blive undtaget fra madordningen, skal sammen med lægeerklæringen, sendes med digital post til *Kalundborg Kommune – Børn, Læring og Uddannelse*. Ved fritagelse fra digital post kan anmodning sendes med almindelig post. Det er fagcenterchefen i Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse, der træffer afgørelsen om fritagelse for at være med i det kommunale frokosttilbud. Forældrene skal selv afholde udgiften til lægeerklæringen.

Køkkenpersonale

Køkkenpersonalet skal varetage hygiejnekontrollen iht. gældende lovgivning og Fødevarestyrelsens anvisninger. Dette indebærer, at personalet, der behandler fødevarer, skal instrueres eller uddannes i korrekt behandling af fødevarer, i personlig hygiejne og i institutionens egenkontrolprogram.

Køkkenerne

Institutioner der modtager mad en eller flere gange om ugen og som selv står for delvis fremstilling herunder opvarmer, skal godkendes som fødevarer virksomhed over bagatelgrænsen.

For at ligge under bagatelgrænsen kræver det, at maden modtages hver dag og serveres direkte uden nogen form for tilberedning/opvarmning. Efter endt måltid skal alle rester minus brød smides ud.

Vurderingen af om køkkenet kan leve op til Fødevarestyrelsens krav beror på udarbejdelsen af et egenkontrolprogram, som Kalundborg Kommune skal udarbejde. Her vurderes og beskrives, hvordan det sikres at maden produceres/opvarmes-/håndteres hensigtsmæssigt.

Frokostmåltidet som en del af dagtilbudsydelsen

Kalundborg kommune har besluttet, at frokostmåltidet ikke indgår som en fast del af dagtilbudsydelsen (§ 16a, stk. 2).

Prisen for kommunens frokostmåltid

Forældrenes betaling for det kommunale frokostmåltid er udregnet som et gennemsnit af udgiften pr. barn. Taksten reguleres hvert år ved budgetbehandling.

Kalundborg Kommune har besluttet, at maksimumprisen for et frokostmåltid i 2024 er på 701 kr. pr. måned pr. barn. Juli måned skal være betalingsfri. Prisen dækker indkøb af råvare, medarbejderløn samt vedligehold af køkkenudstyr m.v.

Fripladstilskud

Der ydes tilskud til det kommunale frokostmåltid (§ 43, stk. 2).

Søskendetilskud

Der ydes tilskud til det kommunale frokostmåltid (§ 43, stk. 2).

Dagtilbud med sundt frokostmåltid

Vuggestuen Aktivarius
Vuggestuen Labyrinten
Vuggestuen Buldervang
Vuggestuen Toppen
Vuggestuen Østgården
Lupinvejens Børnehave
Vuggestuen og børnehaven Eventyrhuset
Vuggestuen og børnehaven Regnbuen
Vuggestuen og børnehaven Svebølle Børnehus

Fravalg af kommunens frokostmåltid

Forældrebestyrelsen i kommunale og selvejende daginstitutioner kan beslutte at fravælge kommunens sunde frokostmåltid. I daginstitutioner der består af en vuggestue eller børnehave, er det forældrebestyrelsen, der træffer beslutning om, hvorvidt det kommunale frokosttilbud fortsat beholdes eller fravælges (§ 16b, stk. 1). Det forventes, at forældrebestyrelsens beslutning træffes på baggrund af en dialog med de øvrige forældre i daginstitutionen. Beslutningen om eventuelt fravalg af det kommunale frokostmåltid følger bestemmelserne i styrelsesvedtægt for dagtilbud i Kalundborg Kommune, herunder at hvis der er stemmelighed, så bortfalder punktet, hvilket konkret vil betyde, at det kommunale sunde frokostmåltid beholdes.

Bestyrelsen kan jf. §9 i Styrelsesvedtægt for dagtilbud i Kalundborg Kommune, vælge at sende beslutning om fravalg af frokostmåltid til afstemning blandt forældrene i dagtilbuddet.

I daginstitutioner som består af flere enheder, kan et simpelt flertal af forældre med børn i den pågældende enhed beslutte at fravælge det sunde frokostmåltid (§ 16b, stk. 2). En daginstitution med flere afdelinger er kendetegnet ved, at afdelingerne er fysisk adskilte i det daglige, fx ved at være placeret på forskellige matrikler. En fysisk enhed med f.eks. to børnehavestuer regnes for én afdeling og skal derfor stemme sammen.

I integrerede daginstitutioner med vuggestuer og børnehaver foregår beslutningen om et fravalg hver for sig.

I integrerede daginstitutioner med småbørnsstuer og børnehaver foregår beslutningen om et fravalg samlet.

Kommunalbestyrelsen skal mindst hvert andet år og højst én gang om året give mulighed for fravalg af frokostmåltidet. Kalundborg Kommune har besluttet, at der skal ske afstemning om fravalg hvert andet år. Et fravalg omfatter alle børn i den enkelte enhed.

Undtagelse i muligheden for et fravalg

Kommunalbestyrelsen kan beslutte at kommunale og selvejende dagtilbud ikke kan fravælge et sundt frokostmåltid, hvis det vurderes, at et sundt frokostmåltid af både sociale og sundhedsmæssige årsager er særlig påkrævet for børnene i den pågældende daginstitution eller enhed (§ 16b, stk. 8).

Afstemning om fravalg af kommunens frokostmåltid

Hvis forældrebestyrelsen vælger at sende afstemning om fravalg af kommunens frokostmåltid ud til forældrene i institutionen, så foregår afstemningen som beskrevet i det følgende:

Elektronisk afstemning

Afstemning sker elektronisk via Aula. På den måde sikres det at kun forældre til indskrevne børn i valgperioden får adgang til at afgive deres unikke stemme. Det vil være muligt for pædagogisk afdelingsleder løbende at orientere sig om udviklingen i afstemningen.

Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse hjælper med de praktiske ting i forhold til at gennemføre en

elektronisk afstemning. Pædagogisk afdelingsleder skal give besked til Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse senest d. 15. juni, hvis elektronisk afstemning ønskes, samt hvornår afstemningen ønskes afholdt.

Forældre, som ikke aktivt afgiver en stemme, indgår iflg. lovgivningen i afstemningens resultat, som forældre, der accepterer det kommunale frokosttilbud.

For at sikre det tilbud, som flertallet reelt ønsker, er det derfor af yderste vigtighed, at alle forældre afgiver deres stemme.

Stemmeberettigede

Forældrene har én stemme for hvert indskrevet barn de har i det dagtilbud, hvor afstemningen foretages (§ 16b, stk. 2).

Omkring definitionen af "forældre", refereres til Dagtilbudslovens § 2, hvoraf der fremgår følgende: *"Forældre er de personer, der på det tidspunkt, hvor barnet optages i et tilbud efter dagtilbudsloven, har del i forældremyndigheden over barnet, eller den person hos hvem barnet opholder sig mest, men som ikke nødvendigvis har del i forældremyndigheden. Omfattet af begrebet forældre er både biologiske forældre, adoptivforældre og plejeforældre".*

Valgperiode

Forældrene skal have mulighed for at afgive deres stemme i en periode på mindst 14 dage i afstemningsperioden.

Det er den enkelte bestyrelse i samråd med den pædagogiske afdelingsleder, der beslutter hvornår i ovennævnte tidsinterval at afstemningen skal foregå.

Offentliggørelse af afstemningen

Forældrebestyrelsen er i samarbejde med den pædagogiske afdelingsleder ansvarlig for at informere kommunalbestyrelsen om resultatet for afstemningen. Konkret gives der besked til Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse om det endelige resultat senest en uge efter valget. Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse står for at orientere Børn- og Familieudvalget om resultaterne af afstemningen senest i november efter valget.

Ophør af kommunens frokostmåltid

Frokostmåltidet skal ophøre senest 6 måneder efter at forældrenes beslutning om fravalg er modtaget af kommunalbestyrelsen (§ 16b, stk. 5).

Naturbørnehaver

Kalundborg kommune har besluttet, at børn i kommunale eller selvejende daginstitutioner, der hovedsageligt anvender skovens areal eller lignende naturområder som grundlag for barnets ophold i daginstitutionen, ikke skal omfattes af et kommunalt tilbud om sundt frokostmåltid (§ 16a, stk. 4).

Nye dagtilbud

Ved oprettelse af nye dagtilbud træffes beslutning om et evt. fravalg af det sunde frokostmåltid. Efterfølgende indgår det nye dagtilbud i samme valgperiode som gælder for kommunens øvrige dagtilbud.

Forældrearrangeret frokostordning

Lovgivning

Forældrebestyrelsen i en daginstitution eller forældrene i den enkelte enhed i kommunale eller selvejende daginstitutioner, der har fravalgt et sundt frokostmåltid eller ikke er omfattet, af et sundt frokostmåltid kan beslutte at oprette en forældrearrangeret frokostordning (§ 17, stk. 1).

Administration af ordningen

Loven åbner op for, at kommunerne kan tilbyde at administrere ordningen. Kalundborg Kommune har besluttet, at det er forældrene selv, der skal administrere ordningen.

Frivillig ordning

Det er frivilligt om der i den enkelte institution oprettes en forældrearrangeret frokostordning til erstatning for den kommunale og det er frivilligt for det enkelte barns forældre, om de vil være med i ordningen.

Kalundborg Kommune har besluttet, at over 50% af institutionens/afdelingens børn skal tilslutte sig en forældrearrangeret ordning for at denne kan oprettes.

Etablering

En forældrearrangeret frokostordning kan etableres, hvis institutionen fravælger den kommunale frokostordning. Det er forældrene selv, der er ansvarlige for frokostordningen. De hæfter selv, hvis der er manglende betalinger fra forældrene.

Køkkenfaciliteter

Forældrene kan ikke forlange, at dagtilbuddet stiller et produktionskøkken til rådighed.

Leveret mad eller egenproduktion

Hvis forældrene bestemmer sig for leveret mad eller egenproduktion i et allerede etableret produktionskøkken, skal en eventuel udgift til personale indregnes i forældrebetalingen. Kalundborg Kommune ansætter personalet, men sender regningen for lønudgiften videre til de forældre, som driver frokostordningen.

Forældrebetaling

Kalundborg Kommune har besluttet, at maksimumprisen for et frokostmåltid i 2024 er på 701 kr. pr. måned pr. barn. Juli måned skal være betalingsfri.

Såfremt den forældrearrangerede frokostordning er på færre dage end ugens 5 dage hele året, reduceres maksimumsprisen tilsvarende. En ordning kan eksempelvis være på 2, 3 eller 4 dage om ugen.

Opkrævning af forældrebetaling

Det er forældrene selv, der opkræver forældrebetalingen. Det kan eventuelt anbefales, at de forældre, som er med i frokostordningen, indbetaler en forskudsmæssig betaling, så de øvrige forældre ikke står tilbage med store ubetalte restancer, som de selv hæfter for.

Fripladstilskud

Der ydes fripladstilskud (økonomisk, socialpædagogisk og behandlingsmæssig friplads) til forældrearrangerede frokostordninger (§ 17, stk. 9).

Fripladstilskuddet modregnes i den almindelige forældrebetaling over det it-system, som kommunen benytter til opkrævning af forældrebetalingen. Såfremt tilskuddet er større end forældrebetalingen, udbetales tilskuddet direkte til de enkelte forældre.

Søskendetilskud

Der ydes ikke søskendetilskud til ordningen.

Dagtilbud med forældrearrangeret frokostmåltid

Der er pt. ingen dagtilbud, som har etableret forældrearrangeret frokostmåltid.

Forældrearrangeret madordning

Lovgivning

Forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed i kommunale eller selvejende daginstitutioner kan beslutte at oprette en forældrearrangeret madordning for den mad, der ikke udgør frokostmåltidet (§ 17, stk. 3).

Frivillig ordning

Det er forældrene selv, der bestemmer, om de vil være med i en madordning.

Køkkenfaciliteter

Forældrene kan ikke forlange, at dagtilbuddet stiller et produktionskøkken til rådighed.

Prisen for madordningen

Når der er tale om en madordning, kan forældrene selv bestemme prisen, da forældrene selv afholder hele udgiften.

Fripladstilskud

Der ydes ikke tilskud til den forældrearrangerede madordning.

Søskendetilskud

Der ydes ikke søskendetilskud.

Dagtilbud med forældrearrangeret madordning

Der er pt. ingen dagtilbud, som har etableret forældrearrangeret madordning.

Privatinstitutioner

Børn i privatinstitutioner skal have et sundt frokostmåltid alle hverdage (§ 16a, stk. 1).

Frokostmåltid og pris

På baggrund af oplysning om, hvilket sundt frokostmåltid samt prisen for måltidet, privatinstitutionen stiller til rådighed, kan forældrene beslutte at fravælge frokostmåltidet (§ 16b, stk. 3).

Afstemning

Privatinstitutionen skal fastsætte retningslinjer for forældrenes mulige fravalg af frokostmåltidet (§ 16b, stk. 4).

Beslutningen om et fravalg træffes af de forældre, der har børn i den pågældende privatinstitution. Valgets afgørelse træffes ved simpelt flertal, hvor der skal være et fravalg fra over halvdele af alle stemmeberettigede forældre, for at vælge frokostmåltidet fra.

Forældrene har én stemme for hvert barn, de har i privatinstitutionen den dag, hvor valget foregår. Forældrene skal mindst hvert andet år og højst én gang om året have mulighed for at fravælge frokostordningen (§ 16b, stk. 4).

Oplysninger til Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse

Privatinstitutionen skal oplyse Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse om det fremsatte tilbud og det fastsatte tidsinterval for forældrenes mulighed for fravalg. De skal desuden oplyse Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse om valgets udfald.

Kommunens forpligtelse

Gennem sine godkendelseskriterier og det løbende tilsyn, er kommunen forpligtiget til at påse, at privatinstitutionen tilbyder et sundt frokostmåltid og at der er de nødvendige faciliteter i privatinstitutionen, medmindre forældrene har fravalgt frokostmåltidet.

Forældrearrangeret frokostordning

Forældre med børn i en privatinstitution der har fravalgt et sundt frokostmåltid, kan beslutte at oprette en forældrearrangeret frokostordning. De enkelte forældre med børn i privatinstitutionen beslutter selv, om de vil benytte en eventuel forældrearrangeret frokostordning.

Yderligere spørgsmål

Yderligere spørgsmål om frokost- eller madordninger kan rettes til: Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse på mail BLU@kalundborg.dk eller telefon 59 53 44 00.